

Tekel Genel Müdürlüğü 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretili cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/145)

T. C.

Başbakanlık

21 . II . 1951

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71/1907, 6 - 615

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğü 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretili cetvelde değişiklik yapılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 16 . II . 1951 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

Birinci madde —

1950 yılı Bütçesinin mahkeme giderleri tertibine konulmuş olan (20 000) liralık ödenenin tamamı sarfedilmiş ve ödenmesi gereken bazı mahkeme masrafları ödenek olmaması yüzünden te-diye edilememekte bulunmuştur.

İdare aleyhine açılan Çay, istimlak ve Alaçam İdare binası yangını gibi dâvalardan mütevellit olarak ödenmesi hüküm altına alınan tazminat faiz ve mahkeme giderleri de bütçedeki (50 000) liralık ödenek tamamıyla sarfedilmiş bulunduğundan ödenememektedir.

Bu sebeplerle mahkeme masrafları tertibine (20 000) ve hükme bağlı borçlar tertibine de (160 000) liranın eklenmesi ve bunların 733 Çamaltı ve Tavşan tuzlarında yaptırılacak yeni tesis ve tevsi giderleri bölümünden bu yıl sarfına imkân görülemeyeceği anlaşılan ödenenin tasarrufu ile karşılanması mümkün görülmüştür.

605 nci (4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu gereğince şarapçılara verilecek prim ve yapılacak başka yardım ve ödemeler) tertibine konulmuş olan (50 000) liralık ödenekten özel şarap yapımcıları arasında yapılan müsabakada derece alanlara (5 000) lira tevzi edilmiştir. Bakiye kalan (45 000) liraya mukabil, 1950 yılının on ayı içinde yabancı memleketlere ihraç edilmiş bulunan 550 000 litre şarap için Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit edilmiş olan beher litreye 10 kuruş hesabıyla, (55 000) lira prim tahakkuk etmiş olduğundan (10 000) lira ödeneksiz borç kalmıştır.

1950 yılının son iki ayı içinde İdaremizce (50 000) ve hususi âmillerce de 50 000 litre daha şarap ihraç edilmesi muhtemel bulunduğundan bunlar için ödenmesi gerekli prim (10 000) lira olup yukarıda zikri geçen (10 000) lira ile birlikte ceman (20 000) liraya ihtiyaç vardır. Bunun 480 nci (Yurt dışı acenta ve mümessilliklerin her türlü giderleri) bölümündeki tasarruf ile karşılanması mümkün görülmüştür.

İkinci madde

1. 1 . I . 1950 tarihinde yürürlüğe giren 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Ka-

nunu gereğince yapılacak ödemeler için 1949 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde yeniden açılan 6/A bölümüne olağanüstü ödenek olarak konulan 131 200 lira ödenekten yıl sonuna kadar 129 416 lirası sarfedilmiş tertibinde 1 785 lira bakiye kalmıştır. Kanunun 27 nci maddesi gereğince memurların itibari hizmetleri karşılığı olarak sözü geçen sandığa bu miktarlar dışında daha 23 500 lira ödenmesi icap etmekte bunun ise karşılığı bulunmamaktadır.

2. 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin 14 ncü (tedavi, yol ve başka giderler) tertibindeki 86 000 lira ödeneğin 84 501 lirası senesi içinde sarfedilmiş bakiye 1 500 liranın da mahsubu ikmal edilmek üzere bulunmuştur. Halbuki bu tertipten 4 000 lira daha karşılıksız borç tahakkuk etmiştir.

3. Yine 1949 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin 34 ncü (işçilere ve çocuk yuvalarına yardım) bölümündeki 340 000 lira ödenekten 333 893 lirası sarfedilmiş olup geri kalan 6 107 liraya müsteniden de tediye yapılmak üzere bulunulmuş ise de aynı tertipten bunların dışında ayrıca 24 000 lira borç tahakkuk etmiştir.

Bu bölümdeki ödeneğin tahakkuk eden masrafa kifayet etmemesi sebebi, bu bölümden işçilere ölüm, doğum, hastalık ve evlenme gibi hallerde yardım yapılması ve bu hâdiselerin de miktarının evvelden kestirilmesi mümkün olmamasından doğmaktadır.

Diğer taraftan hâdisenin vukuundan sonra tahakkuk edecek yardımın da bâzı ahvalde müstahak işçiler tarafından ödeneğin hitamından sonra müracaatta bulunmaları, bu istihkakların karşılıksız kalmasına sebep olmaktadır.

Bölümün adı yardım ise de mahiyeti itibariyle diğer yardımlar gibi değil İş Kanunu hükümlerine göre hazırlanmış bulunan Tekel İşletmeleri İç Yönetmeliği hükümleri dairesinde işçilere ödemesi zaruri bulunan doğum yardımı, ölüm yardımı, cenaze masrafı, hastalık gündeliği, izin gündeliği gibi İdarenin ihtiyarına bağlı olmayan sosyal yardımlardır.

Bu suretle tahakkuk etmiş bulunan karşılıksız borçlar için Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığından resmî ve hususi hastaneler ile işçiler tarafından tevalî eden müracaatlara nihayet verilebilmesi için ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/145

Karar No. 52

23 . II . 1951

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğünün 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 21 . II . 1951 tarihli ve 6/615 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı Komisyonumuza verilmekle Tekel Genel Müdürlüğü ile Maliye Bakanlığının yetkili temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Tasarı, Genel Müdürlüğün 1950 yılı Bütçesinin türlü tertipleri arasında (200 000) liralık aktarma yapılmasını ve yeniden açılacak 1949 yılı karşılıksız borçlar bölümüne (51 500) liralık olağanüstü ödenek konulmasını temin maksadiyle

hazırlanmış bulunmaktadır.

Aktarmaya taallük eden cetvelin de tetkikından anlaşılacağı veçhile mahkeme giderleri, mahkûmunbih borçlar ve şarapçılara verilecek prim ve başka yardımlar gibi hizmetlere aktarma yapılması istenilmektedir. Ödenekleri tahmine müstenit konulan ve yıl içinde ödenek üstünde tahakkukların vukuu mümkün bulunan bu hizmetlere aktarmalar yapılması Komisyonumuzca da tabii ve istenilen ödeneklerin tertiplerinde artık kalan bölümlerden indirme yapılarak karşılanması uygun görülmüştür.

Karşılıksız borçların izahı tasarıya bağlı cet-

velde tafsilen izah edilmiş olup istenilen bu öde-
nek de Komisyonumuzca kabule değer bulun-
muştur.

Bu suretle tasarının birinci ve ikinci madde-
leriyle diğer yürürlük maddeleri aynıyle kabul
edilmiş ve Kamutayın onayına arz edilmek üzere
Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakkale
E. Adakan	F. Çelikbaş	E. Kalafat
Kâtip		
Bursa	Ankara	Aydın
H. Şaman	M. Bayramoğlu	E. Menderes

Bolu	Çanakkale	Elâzığ
M. Güçbilmez	K. Akmanlar	Ö. F. Sanaç
Eskişehir	Giresun	İstanbul
A. Potuoğlu	M. Şener	F. Saymer
İstanbul	Kastamonu	Kırklareli
C. Türkgeldi	H. Türe	Ş. Bakay
Konya	Konya	Rize
R. Birand	M. A. Ülgen	O. Kavrakoğlu
Seyhan		Sivas
Dr. S. Bari		H. Imre
	Trabzon	
	S. F. Kalaycıoğlu	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Tekel Genel Müdürlüğü 1950 yılı Bütçe Kanu-
nuna bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik ya-
pılması hakkında Kanun tasarısı*

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğü 1950
yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvel-
lin, ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında
(200 000) liralık aktarma yapılmıştır.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğü 1950
yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvel-
de (1949 yılı karşılıksız borçları) adı ile yeni-
den açılan 506 ncı bölüme (51 500) liralık ola-
ğanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Gümrük
ve Tekel Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
A. Menderes	Başbakan Yardımcısı
	S. Ajaoğlu

Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
F. L. Karaosmanoğlu	
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
Refik Ş. İnce	R. Nasuhioğlu
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
	H. Polatkan
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
T. İleri	K. Zeytinioğlu
Eko. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
Z. H. Velibeşe	Dr. E. H. Üstündağ
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
N. Özsan	Nihat İyriboz
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
S. Kurtbek	
İşletmeler Bakanı	

CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen	Eklenen
419		Mahkeme giderleri		20 000
480		Yurt dışı acenta ve mümessilliklerin her türlü giderleri	20 000	
505		Hükme bağlı borçlar		160 000
605		4250 sayılı İspirto ve İspitolu İçkiler İnhisarı Kanunu gereğince şarapçılara verilecek prim ve yapılacak başka yardım ve ödemeler		20 000
733		Çamaltı ve Yavşan tuzlarında yaptırılacak yeni tesis ve tevsi giderleri	180 000	
			Toplam:	
			200 000	200 000